

## **A/S “Attīstības finanšu institūcija Altum” īpašā fonda finanšu instrumentu investīciju stratēģija un ieviešanas plāns (turpmāk – biznesa plāns)**

A/S “Attīstības finanšu institūcija Altum” (turpmāk - Altum) finanšu instrumentu investīciju stratēģija un ieviešanas plāns (turpmāk abi kopā – biznesa plāns) izstrādāts atbilstoši regulas 2021/1060 59.panta 1.punkta un X pielikuma 1. punkta "a" un "b" apakšpunktam, lai saskaņā ar Ministru kabineta 2024. gada 29. oktobra noteikumu Nr. 687 "Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas vispārējā kārtība lauku attīstībai finanšu instrumentu veidā 2023.–2027. gada plānošanas periodā" (turpmāk - MK noteikumi Nr. 687) 8. punktu noteiktu Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam (turpmāk – stratēģiskais plāns) intervencēs noteikto finanšu instrumentu īstenošanas kārtību.

### **Saturs**

*(Biznesa plāna nodaļas nosaukums)*

1. [Altum apraksts](#)
2. [Pārvaldības modelis](#)
3. [Iekšējā kontroles sistēma](#)
4. [Pārbaužu un atskaitīšanās kārtība](#)
5. [Audita liecību nodrošināšana un dokumentu uzglabāšana](#)
6. [Mārketinga un publicitātes stratēģija](#)
7. [Rādītāji](#)
8. [Finanšu vadība](#)
9. [Risku vadība](#)

Finansējuma saņēmējs - Altum Īpašā fonda īstenošanu veiks pēc kaskādes principa. Proti, Altum veidos Īpašo fondu ar kura starpniecību tiks ieviesti finanšu instrumenti. Ar Īpašā fonda starpniecību tiks īstenoti tiešie Finanšu instrumenti. Tiešajos Finanšu instrumentos Altum būs arī Īpašā fonda turētājs.

Šajā pielikumā ietverts skaidrojums par Altum, tā darbībām, pasākumiem, pieeju un pārvaldību Īpašā fonda īstenošanā, kas ir attiecināma gan uz Īpašo fondu, gan finanšu instrumentiem.

Ar Īpašā fonda starpniecību plānots ieviest trīs finanšu instrumentus, atbilstoši Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (turpmāk – ELFLA) ietvaros paredzētajiem finanšu instrumentiem:

| <i>Intervences Nr.</i> | <i>Nosaukums</i>                                                                      | <i>Finanšu instrumenta nosaukums</i>                                                                  |
|------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| LA 4.1.5.              | Atbalsts aizdevumu veidā ieguldījumiem un apgrozāmajiem līdzekļiem lauku saimniecībās | Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei                                                                  |
| LA 4.1.5.              | Atbalsts aizdevumu veidā ieguldījumiem un apgrozāmajiem līdzekļiem lauku saimniecībās | Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi                                    |
| LA 4.4.                | Atbalsts ieguldījumiem nelauksaimniecības aktivitāšu īstenošanai                      |                                                                                                       |
| LA 4.1.5.              | Atbalsts aizdevumu veidā ieguldījumiem un apgrozāmajiem līdzekļiem lauku saimniecībās | Aizdevumi ar kapitāla atlaidi lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicējiem <sup>1</sup> |
| LA 4.2.                | Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē                                                      |                                                                                                       |
| LA 6                   | Atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai                     |                                                                                                       |

## **1. Altum apraksts**

Altum ir Latvijas valstij piederoša kapitālsabiedrība, kas ar atbalsta finanšu instrumentiem – aizdevumiem, garantijām un ieguldījumiem riska kapitāla fondos, kā arī grantiem – nodrošina finanšu resursu pieejamību uzņēmumiem un mājāsaimniecībām, jomās, kuras valsts izvirzījusi kā atbalstāmas un svarīgas, tādējādi veicinot tautsaimniecības attīstību un sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu

<sup>1</sup> Atsevišķs pielikums jeb ieviešanas plāns un stratēģija tiks pievienoti pēc aizdevumu programmas apstiprināšanas Ministru kabinetā.

mobilizēšanu, kā arī nodrošinot citu normatīvajos aktos noteikto deleģēto valsts uzdevumu izpildi. Altum darbības stratēģiskais pamatmērķis ir tirgus nepilnību novēršana dažādu atbalsta instrumentu formā, sekmējot tautsaimniecības attīstību. Altum papildina privātā finanšu tirgus piedāvājumu.

Altum ir dibināts 2013. gada 27. decembrī, pamatojoties uz Ministru kabineta 2013. gada 17. decembra rīkojumu Nr.643 "Par akciju sabiedrības "Attīstības finanšu institūcija" dibināšanu", ar mērķi apvienot trīs iepriekš patstāvīgi darbojošās valsts atbalstu sniedzošas kapitālsabiedrības vienā institūcijā un turpmāk koncentrēt vienuviet valsts resursus finanšu instrumentu valsts atbalsta un attīstības programmu īstenošanai. Atbilstoši tam Altum:

1. ievieš programmas, kuras apstiprinātas Ministru kabinetā;
2. atbilstoši kompetencei un sadarbībā ar atbildīgo nozares ministriju, nevalstiskā sektora pārstāvjiem un citiem sadarbības partneriem piedalās valsts atbalsta un attīstības programmu izstrādē;
3. uzkrāj, apkopo un sniedz informāciju politikas plānotājiem par valsts atbalsta un attīstības programmām;
4. nodrošina valsts atbalsta un attīstības programmu (finanšu instrumentu veidā) pārskatāmību un profesionālu uzraudzību.

**Visas Altum balsstiesīgās akcijas pieder Latvijas valstij. Akciju turētāji atbilstoši Attīstības finanšu institūcijas likumam ir Finanšu ministrija (40%), Ekonomikas ministrija (30%) un Zemkopības ministrija (30%).** Altum pamatkapitāls ir 211 033 tūkst. EUR.

Altum darbību regulē tā īpašais likums – **Attīstības finanšu institūcijas likums** un tas ietver, piemēram:

1. atbalstu uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības veicināšanai (biznesa uzsākšanai un attīstībai; komersantu konkurētspējas uzlabošanai; tehnoloģiju un inovāciju ieviešanai, eksporta veicināšanai, iespējkapitāla nozares attīstīšana);
2. atbalstu reģionālajai attīstībai un lauku teritoriju attīstībai (valsts un pašvaldību infrastruktūras attīstībai; īpaši atbalstāmiem reģioniem; komersantiem lauksaimniecības jomā, zemes fonda darbība);
3. energoefektivitātes paaugstināšanu;
4. atbalstu uzņēmumiem, kas cietuši no finanšu krīzes un kara ietekmes;
5. atbalstu ģimenēm ar bērniem, jauniešiem speciālistiem, Nacionālo bruņoto spēku karavīriem un citu sociālā atbalsta programmu īstenošana;
6. Eiropas Savienības un starptautisku finanšu institūciju programmu un projektu īstenošanu.

Altum statūtus apstiprina Ministru kabinets.

Jau 2017. gada jūnijā Starptautiskā kredītreitingu kompānija **Moody's Investors Service** (turpmāk – Moody's) piešķīra Altum ilgtermiņa kredītreitingu "Baa1", tādējādi apliecinot Altum stabilo finanšu situāciju. Šāds ilgtermiņa kredītreitings, kas ir vienu pakāpi zem Latvijas valstij piešķirtā reitinga, un viens no augstākajiem, kas piešķirts Latvijas kapitālsabiedrībām, ir saglabāts nemainīgs. 2025. gada 6. februārī Moody's publicēja Altum aktualizēto kredīspējas novērtējumu (angļu val. – *credit opinion*), kur Altum ilgtermiņa kredītreitings "Baa1" ar stabilu perspektīvas novērtējumu ir tādā pašā līmenī kā tika pārapstiprināts 2022.gada decembrī un 2023.gada septembrī. Augstais

kredītreitings ļauj sekmīgāk realizēt Altum ilgtermiņa stratēģiju finansējuma piesaistei, esot regulāram kapitāla tirgus dalībniekam un emitējot obligācijas. Altum mērķis arī turpmāk ir nodrošināt pēc iespējas augstāku kredītreitinga līmeni, kas nav zemāks par divām pakāpēm par Latvijas valsts reitingu.

Altum ir pirmā attīstības finanšu institūcija Austrumeiropā, kas emitējusi zaļās obligācijas. 2017. gada 24. oktobrī emitētās obligācijas tika iekļautas regulētajā tirgū – **biržas Nasdaq Riga Baltijas Parāda vērtspapīru sarakstā**. Altum ir viena no retajām Latvijas valsts kapitālsabiedrībām, kas ir veikusi obligāciju emisijas. Esot regulāram kapitāla tirgus dalībniekam, šobrīd jau veiktas piecas ļoti veiksmīgas emisijas, kopējo emitēto obligāciju apjomam sasniedzot 85 milj. eiro. 2021.gada septembrī kā pirmais uzņēmums no Latvijas Altum ar savu zaļo obligāciju emisiju pievienojās *Nasdaq Sustainable Bond Network* pasaulē.

Altum kā finanšu institūcija neveic ar finanšu un kapitāla tirgu saistītu regulētu, izņemot alternatīvo ieguldījuma fonda "Altum kapitāla fonds" pārvaldīšanu (skatīt turpmāk tekstā), darbību, tāpēc Altum nav saistošas kapitāla pietiekamības prasības, taču kapitāla pietiekamības rādītāji tiek regulāri uzraudzīti.

Altum ir arī alternatīvo ieguldījuma fonda (turpmāk – AIF) "Altum kapitāla fonds" pārvaldnieks, kas reģistrēts Finanšu un kapitāla tirgus komisijā (Latvijas Banka kopš 2023. gada 1. janvāra) 2020.gada 26.maijā. AIF "Altum kapitāla fonds" tika izveidots ar mērķi atbalstīt labi pārvaldītus, perspektīvus lielos uzņēmumus (*Midcap*) Covid-19 ietekmes pārvarēšanai, kas vīrusa ietekmes rezultātā ir gatavi pielāgot līdzšinējo darbību, mainot biznesa modeli, pielāgojot produktu izstrādi, ieviešot jaunas tehnoloģijas, izejot jaunos eksporta tirgos, veicinot to izaugsmi. Fonda ieguldītais kapitāls tika pilnībā parakstīts 2020.gada 16.septembrī, sasniedzot 100 miljonus eiro, no kuriem 51.1 % veido lielākie privātie pensiju fondi, un 48.9% veido Altum ieguldītais publiskais finansējums. 2022.gada 30.jūnijā beidzās ar Eiropas Komisiju saskaņotais fonda ieguldījumu periods. Kopējais fonda ieguldījumu apjoms pēc visu ieguldījumu veikšanas sasniedza 42 milj. eiro.

## **2. Pārvaldības modelis**

Altum ir izstrādāts un pilnveidots **korporatīvās pārvaldības modelis**. Altum no 2021.gada piemēro Korporatīvās pārvaldības konsultatīvās padomes<sup>2</sup> 2021. gada janvārī izstrādātos labas korporatīvās pārvaldības ieteikumus kapitālsabiedrībām Latvijā, kas ietverti Korporatīvās pārvaldības kodeksā (turpmāk – Kodekss).

Kodeksā noteikto korporatīvās pārvaldības principu ievērošana veicina Altum ilgtermiņa vērtības pieaugumu, to efektīvu pārvaldību un darbības caurskatāmību un ir attiecināma visos Altum līmeņos, veidojot sekmīgu savstarpējo attiecību sistēmu starp akcionāru, padomi, valdi, darbiniekiem, klientiem un pārējo sabiedrību. Altum ikdienas darbībā veido atvērtu un uzticamu komunikāciju ar visām iesaistītajām pusēm, kā arī nodrošina atbilstību saistošajiem tiesību aktiem un augstas ētikas standartiem.

---

<sup>2</sup> Tieslietu ministrijas paspārnē darbojas Korporatīvās pārvaldības konsultatīvā padome, kas apvieno privātā un publiskā sektora ekspertus korporatīvās pārvaldības jomā.  
<https://www.tm.gov.lv/lv/korporativas-parvaldibas-konsultativa-padome>

Altum pārvaldības modelis ir veidots, ievērojot korporatīvās pārvaldības labo praksi, kas ietverta Kodeksā, nodalot stratēģisko un operatīvo vadību. Uzņēmumā ir trīs pakāpju pārvaldes struktūra. Altum pārvaldību īsteno **akcionāru sapulce, padome un valde**. Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajos gadījumos lēmumus pieņem arī Ministru kabinets kā augstākā lēmējinstītūcija. Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu un statūtiem valde pārstāv sabiedrību kopīgi.

Atbilstoši Attīstības Finanšu institūcijas likumam Altum **padome** sastāv no trīs padomes locekļiem. Katrs akciju turētājs ir tiesīgs izvirzīt vienu padomes locekļa kandidātu. Padomes priekšsēdētājs ir Finanšu ministrijas izvirzīts padomes loceklis. Altum valdē nevar būt vairāk par pieciem valdes locekļiem. Padome ievēl valdes priekšsēdētāju no valdes locekļu vidus. Padomes un valdes locekļu pilnvaru termiņš ir trīs gadi. Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtību nosaka Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un Ministru kabineta noteikumi “Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātajai publikai personai”. Valdes un padomes locekļiem jāatbilst tādām pašām profesionālām prasībām, kādas noteiktas kredītiestāžu valdes un padomes locekļiem.

Izvērtējot Altum korporatīvās pārvaldības sistēmas atbilstību Kodeksam, secināts, ka Altum pilnībā ievēro Kodeksā noteiktos korporatīvās pārvaldības principus, izņemot principu “Uzņēmuma padomē ir neatkarīgi padomes locekļi”.

Altum kopš 2017.gada 1.decembra ir izveidota **Revīzijas komiteja**, kura, cita starpā, uzrauga iekšējās kontroles un riska pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti, ciktāl tā attiecas uz finanšu pārskatu un objektivitātes nodrošināšanu. Revīzijas komiteja atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām uzrauga Altum finanšu pārskatu sagatavošanas procesu un veic citus tai normatīvajos aktos noteiktos pienākumus. Revīzijās komiteja cieši sadarbojas ar Iekšējā audita daļu.

Altum regulāri piedalās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta (*Institute for Corporate Sustainability and Responsibility*) organizētajā **Ilgtpējas indeksā**, kas novērtē Altum ilgtspēju atbilstoši starptautiskajām prasībām visās korporatīvās sociālās atbildības jomās. Ilgtspējas indeksa platīna kategorijas novērtējums apliecina, ka Altum ievēro korporatīvās ilgtspējas un atbildības principus, sabalansējot akcionāru, darbinieku, klientu, apkārtējās vides, biznesa partneru un citu pušu intereses ar ilgtspējīgas darbības nosacījumiem. 2022.gada 16.novembrī Altum pievienojās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta (*Institute for Corporate Sustainability and Responsibility*) iniciatīvai un parakstīja **Ilgtpējas kodeksu**. Kodeksa mērķis ir sekmēt patiesas informācijas sniegšanu, tostarp izslēdzot zaļmaldināšanu, tā aizsargājot patērētāju intereses un veicinot godīgu konkurenci, kā arī uzņēmējdarbības negatīvās ietekmes mazināšanu vides, sociālajos un pārvaldības aspektos.

2022.gada septembrī Altum saņēma [Korporatīvās pārvaldības konsultatīvās padomes](#) Latvijas [Korporatīvās pārvaldības balvu 2022](#) nominācijā “Risku pārvaldības stratēģis”, pierādot Altum spēju sekmīgi identificēt, novērtēt, vadīt un kontrolēt potenciālos riskus, notikumus vai situācijas, nodrošinot pārliecību par uzņēmuma stratēģisko mērķu sasniegšanu, kā arī sekmīgi uzsākot īstenot prioritāro vidēja termiņa stratēģijas virzienu – ilgtspējīgs finansējums un ESG aspektu integrācija kredītrisku vadībā un biznesa procesos. Balva izveidota, lai stiprinātu Latvijas Korporatīvās

pārvaldības kodeksa praktisku ieviešanu Latvijas uzņēmumos, veicinot uzņēmumu darbības efektivitāti un ilgtermiņa vērtības pieaugumu, kā arī atklātu kodeksa ieviešanas labās prakses piemērus.

Altum ikdienas operatīvai darbībai un koleģiālai lēmumu pieņemšanai izveidotas vairākas komitejas. Katras komitejas darbības principi ir reglamentēti, komitejas sēdes – protokolētas. Lēmumu, kas skar valsts atbalsta instrumentus, pieņemšanai tiek nodrošināts vismaz “četrus acu princips”.

**Aktīvu, pasīvu un risku vadības komitejas** pamatfunkcija ietver bilances aktīvu un pasīvu struktūras novērtēšanu, Altum izaugsmes, likviditātes, kredītrisku, kā arī citu risku, kapitāla pietiekamības, kapitāla prasību un pašu kapitāla apjoma un struktūras uzraudzību, plānošanu un vadību.

**Informācijas sistēmu vadības komitejas** pamatuzdevums ir uzraudzīt un vadīt Altum informācijas sistēmu attīstību, nodrošinot to attīstības stratēģiskās un taktiskās plānošanas virzīnu un attīstības operatīvās vadības prioritāšu atbilstību Altum biznesa attīstības stratēģijai un aktuālajām prioritātēm.

**Kredītkomitejas**, kuras funkcijas sadalītas pa riska limitiem, kompetences līmeņiem, pieņem lēmumus par kredītriska darījumiem.

**Debitoru vadības komiteja** izveidota ar mērķi paaugstināt debitoru vadīšanas un kontroles procesa efektivitāti, uzlabot Altum kredītportfeļa kvalitāti.

**Investīciju komiteja** ir izveidota ar mērķi izvērtēt jaunus ieguldījumus iespējkapitāla fondos, kā arī pieņemt lēmumus attiecībā uz riska kapitāla ieguldījumu realizāciju apstiprināšanu.

Altum izveidotā **Ētikas komisija** izskata un izvērtē ar Ētikas kodeksa normu ievērošanu saistītos jautājumus uzņēmumā.

**Finanšu instrumentu ieviešanā** Altum sniedz finanšu produktus, apkalpojot klientus gan tieši, gan netieši Klientu apkalpošana tiek nodrošināta reģionos un tiešā sadarbībā ar citām Altum struktūrvienībām, kas realizē korporatīvo klientu darījumu vadību, privātpersonu apkalpošanu, kredīta garantiju, kā arī iespējkapitāla programmu vadību. Altum dažādos Latvijas reģionos ir 5 reģionālie centri un 9 konsultāciju biroji, kas nodrošina klientu apkalpošanu visā Latvijas teritorijā. Sadarbība ar klientiem tiek realizēta arī iesaistot finanšu iestādes, piemēram, sniedzot bankām garantijas par klientu saistībām. Altum klientiem ir pieejama attālināto darījumu sistēma internetā.

### **3. Iekšējā kontroles sistēma**

Iekšējās kontroles sistēmas mērķis ir nodrošināt Altum efektīvu, ilgtspējīgu un sekmīgu darbību, sniegtas informācijas patiesumu un atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un darbības principiem.

Altum iekšējās kontroles sistēma tiek organizēta tā, lai Altum vadībai un citām ieinteresētajām pusēm būtu pamatota un pietiekama pārlicība, ka Altum aktīvi ir nodrošināti pret zaudējumiem un nesankcionētu valdīšanu un lietošanu, darbības riski tiek pastāvīgi apzināti, uzraudzīti un pārvaldīti, kapitāla apmērs ir pietiekams Altum darbībai piemēro, apzināto risku segšanai, darījumi tiek organizēti un veikti saskaņā ar Altum noteikto kārtību, Altum darbība tiek organizēta saprātīgi, piesardzīgi un

efektīvi, ievērojot Altum saistošos tiesību aktus un standartus, kā arī, ka Altum pārvaldē konstatētie trūkumi tiek savlaicīgi novērsti.

Iekšējā kontroles sistēma nodrošina, ka:

1. Altum nosaka un dokumentē attīstības stratēģiju, kā arī budžetu katram gadam;
2. Altum veic atbilstošu darba organizāciju, t.sk.:
  - 2.1. izveido atbilstošu organizatorisko struktūru. Veidojot organizatorisko struktūru tiek ievēroti šādi principi:
    - 2.1.1. organizatoriskā struktūra sniedz skaidru, viegli saprotamu un caurspīdīgu priekšstatu par funkciju (pienākumu) un atbildības sadalījumu;
    - 2.1.2. organizatoriskā struktūra nodrošina optimālu specializāciju, kā arī optimālu funkciju (pienākumu) vai darbības jomu centralizāciju vai decentralizāciju;
    - 2.1.3. nosakot darbinieku pienākumus un piešķirot tiem pilnvaras, pēc iespējas ievēro pienākumu dalīšanas principu, kas izpaužas kā to pienākumu (funkciju) nodalīšana, kas, ja tos apvienotu, ļautu kādam darbiniekam vienpersoniski veikt kādu darījumu, operāciju vai transakciju pilnībā;
    - 2.1.4. darījumu un/vai darbību veikšana tiek atļauta ar attiecīgās Altum amatpersonas rīkojumu, attiecīgās lēmēj institūcijas vai struktūrvienības vadītāja lēmumu, atbilstoši Altum noteiktajiem atbildības līmeņiem un kārtībai; tiek veikta atbilstoša darbības procesu organizācija. Altum izstrādā un dokumentē darījumu veikšanas un kontroles kārtību (operacionālās procedūras, noteikumus, instrukcijas u.tml. – turpmāk kopā saukts iekšējie normatīvie dokumenti), kas ietver darījuma veicēja pilnvarošanas kārtību, ierobežojumu noteikšanu, lai nodrošinātu darījuma, operācijas vai transakcijas atbilstību Altum politikām un Altum saistošajiem likumiem, noteikumiem un standartiem. Iekšējie normatīvie dokumenti tiek izstrādāti, izmantojot procesu pieeju, un tie ir piemērojami dažādiem salīdzināmiem Altum sniegto produktu (pakalpojumu) veidiem;
  - 2.2. nosaka un dokumentē Korporatīvās vērtības, profesionālās rīcības un ētikas standartus;
  - 2.3. nosaka un dokumentē atbilstošu Altum atalgojuma politiku un nodrošina, ka personālam ir amata pienākumu izpildei atbilstoša kvalifikācija un pietiekama pieredze.
3. Altum ir izveidota grāmatvedības sistēma, ievērojot Altum grāmatvedības organizāciju regulējošos likumus un citus tiesību aktus, t.sk., izstrādāta un dokumentēta grāmatvedības politika (norādot, kā grāmatvedībā atspoguļo dažādus darījumus), kā arī izstrādātas un dokumentētas uzskaites, kontroles, novērtēšanas un pārskatu sagatavošanas procedūras;
4. Altum ir izstrādāta vadības informācijas sistēma (process), kas nodrošina savlaicīgu informācijas sniegšanu, kura nepieciešama Altum efektīvas vadības nodrošināšanai, t.sk. saprātīgu un pamatotu vadības lēmumu pieņemšanai. Vadības informācijas sistēma nodrošina nepieciešamo, t.sk. likumdošanas un citos tiesību aktos noteikto, informācijas sniegšanu, kā arī savlaicīgu un precīzu informācijas apkopošanu, analizēšanu, novērtēšanu, saglabāšanu un izplatīšanu;
5. Altum ir izveidota un dokumentēta drošības sistēma, kas nodrošina Altum materiālo un finanšu aktīvu saglabāšanu, novērš trešo personu nesankcionētu tiešu vai netiešu pieklūšanu Altum aktīviem, grāmatvedības, elektroniskās sakaru sistēmas un citiem datiem, nodrošina informācijas sistēmu drošu un stabilu

funkcionēšanu, informācijas saglabāšanu, tās integritāti, drošumu un konfidencialitāti;

6. Altum ir izveidota, dokumentēta un tiek īstenota risku vadības sistēma, kuras ietvaros tiek identificēti un pārvaldīti, t.sk. mērīti, novērtēti, kontrolēti un sniegti pārskati par Altum darbībai piemītošiem būtiskiem riskiem.

Altum iekšējās kontroles sistēmas uzraudzību, tās pietiekamības un efektivitātes novērtēšanu veic **Iekšējā audita daļa**, kura ir neatkarīga struktūrvienība, kas ir pakļauta Altum Padomei, un kuras vadītājs iecelts ar Altum akcionāru sapulces lēmumu. Iekšējā audita daļas darbības mērķis ir stiprināt Altum vērtību un ar neatkarīgu un objektīvu vērtējumu palīdzēt uzņēmuma padomei, valdei un struktūrvienību vadītājiem efektīvāk sasniegt izvirzītos stratēģiskos un biznesa mērķus. Akcionāru sapulce ik gadu apstiprina Iekšējā audita daļas gada darbības plānu, par kura izpildi Iekšējā audita daļa ziņo Akcionāru sapulcei. Padome veic uzraudzību tam, kā Valde nodrošina iekšējās kontroles sistēmas izveidi un nodrošina tās efektīvu darbību.

Altum iekšējās kontroles sistēma ietver šādus galvenos procesus finanšu instrumentu ieviešanai:

#### **1. Aizdevumu apkalpošana:**

- 1.1. aizdevuma pieteikuma saņemšana un izskatīšana;
- 1.2. aizdevumu lietu, materiālu un informācijas aprites nodrošināšana;
- 1.3. dokumentu sagatavošana lēmumu par aizdevumiem pieņemšanai vai noraidīšanai un aizdevumu izsniegšanai;
- 1.4. aizdevumu izsniegšana;
- 1.5. aizdevumu atmaksu rēķinu sagatavošana un apmaksāšana;
- 1.6. aizdevuma nosacījumu maiņa/pārskatīšana;
- 1.7. aizdevumu uzraudzības nodrošināšana;
- 1.8. pārbaužu un auditu veikšana, neatbilstību novēršana;
- 1.9. nodrošinājuma vērtēšana, apdrošināšana, apgrūtinājumu dzēšana un realizācija;
- 1.10. aizdevumu restrukturizācija un piedziņa, t.sk. tiesvedību nodrošināšana;
- 1.11. valsts atbalsta aprēķināšana un uzskaitē.

#### **2. Informācijas sistēmu pārvaldība:**

- 2.1. informācijas infrastruktūras uzturēšana un attīstība;
- 2.2. informācijas sistēmu drošība.

#### **3. Finanšu un grāmatvedība:**

- 3.1. darījumu uzskaitē;
- 3.2. finanšu pārskati;
- 3.3. plānošana un analīze;
- 3.4. likviditātes analīze.

#### **4. Juridiskais nodrošinājums:**

- 4.1. iepirkumu procesa organizēšana;
- 4.2. juridisko konsultāciju pakalpojumi, līgumu izstrāde;
- 4.3. dokumentu vadība, t.sk. dokumentu arhivēšana.

## 5. Risku vadība:

- 5.1. risku identificēšana;
- 5.2. novērtēšanas modeļu un metodoloģiju izstrādāšana;
- 5.3. risku kvantificēšana un novērtēšana.

Altum gada finanšu pārskatiem tiek veikta **neatkarīga revīzija**, kuras ietvaros neatkarīgi revidenti sniedz atzinumu par to, vai, viņuprāt, Altum finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Altum finanšu stāvokli, darbības rezultātiem un naudas plūsmu, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

## 4. Pārbažu un atskaitīšanās kārtība

Uzraudzības process tiek organizēts, lai nodrošinātu, ka Altum un nacionālā vai ES institūcija, kura saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir pienācīgi pilnvarota veikt auditu vai pārbaudes, gūst pārliecību, ka:

1. Īpašā fonda un Finanšu instrumentu ieviešana atbilst piemērojamām tiesību aktu prasībām, it īpaši ES struktūrfondu regulām, un ietver pasākumus, kas ir nepieciešami informācijas apkopošanai saskaņā ar valsts atbalstu regulējošiem noteikumiem;
2. tiek īstenoti Finanšu instrumentiem izvirzītie mērķi.

### *Tiešie Finanšu instrumenti*

#### 1. Pārbaudes

Izvērtējot pieteikumus aizdevuma saņemšanai, atbilstības pārbaude programmas nosacījumiem tiek veikta saskaņā ar Altum izstrādātajiem iekšējiem normatīvajiem dokumentiem.

Lai izvērtētu atbalsta saņēmēja un projekta atbilstību, Altum darbinieki veic projektu izvērtēšanu.

Aizdevumu līdzekļu izsniegšanas kārtību nosaka Altum izstrādātie iekšējie normatīvie dokumenti. Pirms katras naudas līdzekļu izsniegšanas visā aizdevuma izsniegšanas termiņa laikā Altum atbildīgais darbinieks pārliecinās par aizdevuma līguma nosacījumu izpildi. Altum nodrošina četru acu principu aizdevuma izsniegšanas nosacījumu pārbaudei. Neatbilstību gadījumā tiek pieprasīts veikt labojumus vai tiek atteikta aizdevumu izsniegšana. Visa informācija un dokumenti par aizdevuma izsniegšanu tiek uzglabāti aizdevuma lietā (e-lieta).

Altum aizdevuma līgumos ar Gala saņēmējiem ir noteiktas Altum, nacionālās vai ES institūcijas, kura saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir pienācīgi pilnvarota veikt auditu vai pārbaudes, tiesības veikt paredzētās pārbaudes.

#### 2. Atskaites

Altum reģistrē un uzglabā datus par visiem programmu interesentiem un Gala saņēmējiem neatkarīgi no tā, vai tā ir fiziskā vai juridiskā persona, lai nodrošinātu nepieciešamo informāciju programmu realizēšanai, procesu vadīšanai un pārskatu sagatavošanai.

Datu uzskaiti par atbalsta programmu dalībniekiem, to iesniegtajiem projektiem un katru veikto darbību līdz aizdevumu piešķiršanai, un veicamās darbības, ievadot informāciju, nosaka Altum iekšējie normatīvie dokumenti.

Pārskatu sagatavošanai par tiešajiem Finanšu instrumentiem Altum datus uzkrāj pastāvīgi.

Dati no Altum uzskaites sistēmām tiek pārnesti uz Datu noliktavu. Altum nodrošina pārskatu izstrādi un sagatavošanu atbilstoši noslēgtajiem līgumiem ar tā darbību uzraugošajām iestādēm. Katram pārskatam tiek noteikts Altum atbildīgais darbinieks, kurš ir atbildīgs par pārskatam noteikto prasību ievērošanu pārskatu sagatavošanā un nosūtīšanu.

## **5. Audita liecību nodrošināšana un dokumentu uzglabāšana**

Lai ievērotu ES fondu regulas un citus saistošos tiesību aktus, Altum attiecīgi apkopo un uzglabā nepieciešamo informāciju un dokumentus. Glabāšanas laiks Altum lietvedībā tiek noteikts, ievērojot ES fondu regulās noteikto termiņu attiecīgā dokumentu uzglabāšanai, kā arī valsts atbalsta programmās noteikto termiņu par dokumentu uzglabāšanu attiecībā uz valsts atbalsta piešķiršanu un uzskaiti.

### **Dokumentu uzglabāšana grāmatvedībā**

Ar Īpašā fonda un tiešo Finanšu instrumentu grāmatvedības uzskaiti saistītās dokumentācijas glabāšanu nodrošinās Grāmatvedības departaments, t.sk. ar Finanšu instrumentiem veikto maksājumu dokumentāciju (rēķinus, maksājumu uzdevumus, bankas pārskaitījumus par veiktajiem izdevumiem un citus attaisnojuma dokumentus). Dokumentu uzglabāšanas termiņi tiks ievēroti saskaņā ar normatīvajos aktos paredzēto kārtību. Pierādījumi par izdevumu esamību tiek uzglabāti apjomā, kādā tie ir nepieciešami auditam, kas pārbauda struktūrfondu finansējuma izlietošanu.

Īpašā fonda dokumenti, kas ir saistīti ar finanšu darījumu un attiecīgā izdevumu uzskaiti tiek glabāti Grāmatvedības dienas dokumentos saskaņā ar Altum vispārpieņemtiem noteikumiem par grāmatvedības dienas dokumentu glabāšanu. Dokumenti tiek kārtoti pa datumiem un nodoti glabāšanai arhīvā.

Altum dokumentu vadības sistēmās tiek uzglabāti arī ar programmu īstenošanu saistītie sadarbības līgumi. Altum nodrošina arī visu ar iepirkumiem saistīto dokumentu atbilstošu uzglabāšanu (piemēram, finanšu starpnieku atlasē).

Konkrēti audita liecību glabāšanas termiņi tiek noteikti Altum Lietu nomenklatūrā.

Nepieciešamības gadījumā pēc auditoru vai citu Altum darbību uzraugošo institūciju pieprasījuma Grāmatvedības departaments nodrošina arhivēto dokumentu saņemšanu no arhīva.

### **Dokumentu uzglabāšana e-lietās**

Altum ir nodrošināta datu un informācijas uzglabāšana un apstrāde elektroniskā vidē (klientu darījumu e-lietas, ar Finanšu instrumentiem (aizdevumi, kredītu garantijas)

saistīto lēmumu pieņemšana elektroniskā vidē (e-lēmumi), iekšējo dokumentu plūsma (rīkojumi, saskaņojumi, dokumentu apmaiņa).

Aizdevumu lietas Altum tiek iekārtotas, noformētas, uzturētas elektroniskā formā Altum informāciju sistēmās atbilstoši Altum izstrādātajiem iekšējiem normatīvajiem dokumentiem:

1. darījumu e-lietas tiek veidotas visiem saņemtajiem darījumu pieteikumiem un iesniegumiem;
2. darījuma e-lietas iekārtošana, noformēšana un uzturēšana nodrošina loģisku un saprotamu dokumentu tematisko sakārtojumu, ērtu un ātru dokumentu atrašanu, lasīšanu;
3. darījuma e-lietas iekārtošana/izveidošana tiek uzsākta pēc darījuma pieteikuma vai pieteikuma dalībai atbalsta programmā saņemšanas pie Altum;
4. darījuma e-lietai tiek pievienoti visi dokumenti, kas ir saņemti vai sagatavoti Altum par konkrēto programmas dalībnieku, aizņēmēju, finansētāju, garantijas saņēmēju un/vai darījumu;
5. apstrādājot, pievienojot dokumentus CRM un iekārtojot, uzturot darījuma e-lietu tai tiek pievienoti visi dokumenti. Katram darījumam (plānotajam aizdevuma līgumam) tiek izveidota sava darījuma e-lieta. Aizdevuma līguma darbības laikā saņemtie un sagatavotie dokumenti tiek pievienoti e-lietai, izvēloties tematiskajai grupai atbilstošā dokumentu kategorijā attiecīgo dokumenta veidu un tipu. Ja CRM pievieno pierakstu, kas attiecas uz vairākiem darījumiem, dokuments tiek pievienots visās (arī dažādu personu) darījuma e-lietās, uz kurām tas attiecas.

Pamatojošie dokumenti e-lietās tik uzglabāti, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (jeb Vispārīgā datu aizsardzības regula) nosacījumus.

### ***Dokumentu uzglabāšana tiešajos Finanšu instrumentos***

Altum aizdevumu līgumos ar Gala saņēmējiem tiek iekļauts pienākums visā līguma darbības laikā, bet ne mazāk kā līdz attiecīgajā valsts atbalsta programmā noteiktajā termiņam, saglabāt visus ar projekta realizāciju saistītos dokumentu oriģinālus, kā arī nodrošināt Altum un vai tā darbību uzraugošo iestāžu pārstāvjiem pieeju:

1. iegādāto preču, paveikto darbu, grāmatvedības un citu finanšu dokumentācijai;
2. atbalsta saņēmēja teritorijā vai ražošanas objektā, t.sk. jebkurā ar finansēto projektu saistītajā objektā (telpās, būvlaukumos u.c.).

## **6. Mārketinga un publicitātes stratēģija**

Altum komunikācijā fokusēsies uz informētības palielināšanu par valsts un ES atbalsta programmu iespējām.

Komunikācijā tiks uzsvērta Altum papildinošā loma un finanšu produktu pieejamība, pamatā izmantojot:

1. sabiedrisko attiecību aktivitātes;
2. nodrošinot informāciju mājas lapā;
3. Altum un partneru rīcībā esošos sociālo mediju un digitālos kanālu;
4. nepieciešamības gadījumā rīkojot vai integrējoties uzņēmēju un sadarbības partneru pasākumos;

5. nepieciešamības gadījumā izmantojot reklāmu fokusētām mērķauditorijām.

Altum, cik tālu tas ir piemērojams, nodrošinās informācijas un publicitātes pasākumus saskaņā ar Regulas 2021/1060 47. pantu un 50. pantu un kārtību, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā, kā arī Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda un Atveseļošanas fonda komunikācijas un dizaina vadlīnijām.

Komunikācijas aspekti un vajadzības dažādos Finanšu instrumentos ir atšķirīgas, tāpēc arī komunikācija tiks pielāgota katrai programmai, ievērojot šādus komunikācijas stratēģijas pamatelementus:

1. ar sabiedrisko attiecību aktivitātēm sabiedrība kopumā tiks informēta par programmu uzsākšanu, pieejamo atbalstu, kā arī programmu ietvaros panāktajiem rezultātiem;
2. Detalizēta un aktuāla informācija par programmām tiks atspoguļota Altum interneta mājas lapā, sniedzot īsu aprakstu par programmu un kādas vajadzības tā risina, programmas nosacījumiem un pietiekšanās kārtību, ievērojot atsauces uz ES atbalstu, kā arī tiks nodrošināta valsts atbalsta saņēmēju saraksta publicēšana.
3. Altum nodrošinās sabiedrībai viegli redzamā vietā informatīvo plāksni par finansiālo atbalstu no ELFLA;
4. Altum nodrošinās, ka aizdevumu līgumos ir atsauce uz ELFLA, lai Gala saņēmēju informētu par šo finansiālo atbalstu no ES;
5. Programmām, kas pēc būtības ir informācijas ietilpīgas un pieprasa plašāku skaidrojumu, Altum rīkos klientu seminārus, skaidrojot atbalsta iespējas (gan tiešo, gan arī netiešo Finanšu instrumentu piedāvājumiem), atbalsta programmu nosacījumus un izmantošanas nianšes;
6. Pēc nepieciešamības daļai atbalsta programmām tiks veidoti informatīvie materiāli –infografikas (piemēram, par izmantošanas procesu vai par programmas sasniegumiem) u.tml.;
7. Altum īsteno gan aktīvas, gan proaktīvas mediju attiecības.

## **7. Rādītāji**

Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai pasākumiem, kas tiks īstenoti Altum Īpašā fonda finanšu instrumentos ietvaros, sasniedzamie rādītāji (gan rezultāta, gan iznākuma rādītāji) ir noteikti un tiks izpildīti finanšu instrumentu īstenošanai noteiktajā termiņā:

Iznākuma rādītāji, kas jāsasniedz līdz 2029.gada 31.decembrim:

- 4.1.5. intervencē: O.20. Atbalstīto lauku saimniecību ienesīgo ieguldījumu darbību vai vienību skaits – 315;
- 4.4. intervencē: O.24. Atbalstīto ārpussaimniecības ienesīgo ieguldījumu darbību vai vienību skaits – 187.

| Intervence, rādītājs                                                                                  | Finanšu instrumenta nosaukums                                                   | Finansējuma avots                                 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | Kopā |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|
| 4.1.5. intervencē: O.20. Atbalstīto lauku saimniecību ienesīgo ieguldījumu darbību vai vienību skaits | Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei <sup>1</sup>                               | ELFLA                                             |      | 33   |      |      |      | 33   |
|                                                                                                       |                                                                                 | Papildus valsts finansējums (atmaksu finansējums) |      | 22   |      |      |      | 22   |
|                                                                                                       |                                                                                 | Valsts kases aizņēmuma resursi                    |      | 167  |      |      |      | 167  |
|                                                                                                       |                                                                                 | Kopā finanšu instrumentā                          |      | 222  |      |      |      | 222  |
|                                                                                                       | Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi <sup>2</sup> | ELFLA                                             |      | 30   | 30   | 33   |      | 93   |
|                                                                                                       |                                                                                 | Kopā intervencē                                   |      | 252  | 30   | 33   |      | 315  |
| 4.4. intervencē: O.24. Atbalstīto ārpussaimniecības ienesīgo ieguldījumu darbību vai vienību skaits   | Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi <sup>2</sup> | ELFLA                                             |      | 60   | 60   | 67   |      | 187  |

<sup>1</sup> Vidējais aizdevuma apmērs pieņemts 90 tūkst. EUR. Rādītājs raksturo izsniegto aizdevumu skaitu, nevis atbalstīto uzņēmumu skaitu.

<sup>2</sup> Vidējais aizdevuma apmērs pieņemts 30 tūkst. EUR. Rādītājs raksturo izsniegto aizdevumu skaitu, nevis atbalstīto uzņēmumu skaitu.

#### Plānotā aizdevumu izsniegšana sadalījumā pa gadiem, tūkst. EUR\*

| Intervence        | Finanšu instrumenta nosaukums                                      | Finansējuma avots                                 | 2025 | 2026   | 2027 | 2028  | 2029 | Kopā   |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------|--------|------|-------|------|--------|
| 4.1.5. intervence | Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei                               | ELFLA                                             |      | 3 000  |      |       |      | 3 000  |
|                   |                                                                    | Papildus valsts finansējums (atmaksu finansējums) |      | 2 000  |      |       |      | 2 000  |
|                   |                                                                    | Valsts kases aizņēmuma resursi                    |      | 15 000 |      |       |      | 15 000 |
|                   |                                                                    | Kopā finanšu instrumentā                          |      | 20 000 |      |       |      | 20 000 |
|                   | Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi | ELFLA                                             |      | 900    | 900  | 1 000 |      | 2 800  |

|                 | Kopā intervencē                                                                               |       |  | 20 900 | 900   | 1 000 |  | 22 800 |
|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--|--------|-------|-------|--|--------|
| 4.4. intervence | Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi                            | ELFLA |  | 1 800  | 1 800 | 2 010 |  | 5 610  |
|                 | Kopā finanšu instrumentā (Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi) |       |  | 2 700  | 2 700 | 3 010 |  | 8 410  |

\* norādītais sadalījums ir indikatīvs un var mainīties finanšu instrumentu īstenošanas laikā

## 8. Finanšu vadība

Altum **riska segums** sagaidāmajiem zaudējumiem tiek finansēts Īpašā fonda līmenī.

**Ieņēmumus no brīvo līdzekļu ieguldīšanas** izmanto primāri tajā fonda vai finanšu instrumenta līmenī, kur tie radušies, t.i. ja ieņēmumi no brīvo līdzekļu ieguldīšanas rodas Īpašajā fondā, tad to izmanto tajā pašā Īpašajā fondā; ja ieņēmumi no brīvo līdzekļu ieguldīšanas rodas **finanšu instrumentā**, tad tie paliek **finanšu instrumenta** līmenī. Ja attiecīgos ieņēmumus ir nepieciešams novirzīt finanšu instrumenta ietvaros, tad to nepieciešams saskaņot ar Zemkopības ministriju un noteikt ar attiecīgiem grozījumiem Biznesa plānā par Īpašā fonda un finanšu instrumentu īstenošanu.

**Attiecināmo izdevumu prognozei** Altum sagatavo plānoto maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafiku (PMPIG).

Īpašajā fondā pieejamais **Programmiegunājums ir nedalīti izmantojams** šī Īpašā fonda ietvaros finanšu instrumentu īstenošanai, aizdevumu izsniegšanai, kredītriska zaudējumu segšanai (tiek izmantots pirmo sagaidāmo zaudējumu segšanai), Īpašā fonda finanšu instrumentu pārvaldības maksai.

Atbilstoši Regulas 2021/1060 62. pantam līdzekļi, kas atgūti (turpmāk – atmaksas) no finanšu instrumentiem, kas ieviesti ar Īpašā fonda starpniecību, ievērojot Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskajā plānā 2023.–2027. gadam Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai noteikto, var tikt izmantoti atkārtoti tajos pašos finanšu instrumentos vai citos finanšu instrumentos atbilstoši Regulas 2021/1060 62. pantā noteiktajiem principiem.

## 9. Risku vadība

Altum pārvalda visus tās darbībai piemītošos riskus. Atbilstošas risku pārvaldības nodrošināšanai Altum ir izveidota **Risku vadības sistēma (RVS)**, kuras ievaros tiek īstenota konservatīva un piesardzīga risku pārvaldīšanas politika. Altum risku pārvaldībā, izvērtējot piemērošanas pakāpi un ņemot vērā tā ierobežotās iespējas vadīt atsevišķus riskus, ievēro regulējošās prasības, kas ir saistošas kredītiestādēm un citām finanšu institūcijām, t.i., Latvijas Bankas, Eiropas Banku iestādes, Bāzeles banku

uzraudzības komitejas dokumentus, kā arī ES direktīvas un regulas u.c. normatīvos dokumentus, kas reglamentē risku pārvaldības jomu.

Izveidotā RVS nodrošina preventīvu risku vadību, kā arī savlaicīgu korektīvo pasākumu ieviešanu risku mazināšanai vai novēršanai. Altum identificē un novērtē iespējamos riskus gan pirms jaunu Finanšu produktu (pakalpojumu) ieviešanas, gan pirms katra riska darījumu veikšanas. Altum nesniedz Finanšu produktus (pakalpojumus), kā arī neiesaistās riska darījumos un/vai, neveic citas darbības (operācijas), kas rada riskus, kuri apdraud Altum darbības stabilitāti, t.sk., kas var ievērojami kaitēt Altum reputācijai.

RVS ietvaros tiek veikta neatkarīga risku vadības un kontroles funkcija, t.i., risku vadības mērķu, metožu noteikšanu, riska līmeņa mērīšanu, vadības informēšanu par faktisko un plānoto riska līmeni, kā arī risku kontroles funkciju veic struktūrvienība, kas nav iesaistīta biznesa funkciju veikšanā, savukārt risku vadību ikdienā veic struktūrvienību darbinieki, kas ir iesaistīti konkrētu riska darījumu veikšanā.

Risku pārvaldībai Altum pielieto dažādas risku vadības metodes un instrumentus, kā arī nosaka riska limitus un ierobežojumus. Risku vadības metodes tiek izvēlētas, ņemot vērā konkrēta riska būtiskumu un ietekmi uz Altum darbību.

RVS ietvaros regulāri tiek iegūta informācija, kas ļauj novērtēt gan faktisko riska līmeni, gan iespējamo riska līmeni nākotnē, ļaujot savlaicīgi reaģēt, tādējādi mazinot risku ietekmi uz Altum darbības rezultātiem.

Lai novērtētu risku ietekmi uz Altum darbību, kas var rasties dažādu iekšēju un ārēju nelabvēlīgu notikumu rezultātā, regulāri tiek veikta Altum darbībai piemītošo būtisko risku stresa testēšana. Būtiskie riski tiek noteikti, analizējot pieejamo kvalitatīvo un kvantitatīvo vēsturisko informāciju, kā arī analizējot Altum plānoto darbību.

Altum ir izstrādāta **Risku pārvaldības politika**, kā arī citi iekšējie normatīvie dokumenti, kas nosaka risku novērtēšanas kārtību un metodes, t.sk., konkrētu riska darījumu veikšanas kārtību reglamentējošos dokumentos ir noteiktas prasības risku pārvaldībai, kas ir saistīti ar konkrēto riska darījumu specifiku.

Altum **risku vadības procesu** veido šādi pamatelementi:

1. Altum risku vadības pamatprincipu un stratēģisko mērķu definēšana;
2. Risku noteikšana (identificēšana), kas ietver Altum esošās un plānotās darbības analīzi un Altum darbību ietekmējošo risku cēloņu un faktoru identificēšanu;
3. Risku vadības metožu noteikšana, risku novērtēšana, risku vadība, kas ietver Altum darbību ietekmējošo risku novērtēšanas un vadības metožu definēšanu, risku novērtēšanu, tostarp veicot risku stresa testēšanu, pasākumu riska novēršanai vai mazināšanai izstrādāšanu, ieviešanu un realizēšanu;
4. Risku kontrole, kas ietver kontroles funkciju ikdienas realizēšanu, tostarp noteiktā un faktiskā riska līmeņa salīdzināšanu.

Īstenojot finanšu instrumentus (programmas), Altum programmas ietvaros pārvaldītie gan paša, gan publiskie resursi ir pakļauti dažādiem **riskiem kā rezultātā var rasties zaudējumi**. Pirms katras programmas īstenošanas Altum novērtē programmai piemītošos riskus (kā, piemēram, kredītrisku, operacionālo, koncentrācijas, procentu likmju u.c. riskus), un veic aplēses par sagaidāmiem zaudējumiem.

**Īpašā fonda finanšu instrumenta “Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi” biznesa plāns**

Īpašā fonda finanšu instrumenta “Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi” biznesa plānu (turpmāk – biznesa plāns) īsteno saskaņā ar 2018.gada 24.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.446 “Noteikumi par lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programmu” (turpmāk - MK noteikumi nr. 446).

**Finansējuma saņēmēja loma Īpašā fonda ieviešanā**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Īpašā fonda līmenī</b><br>Finansējuma saņēmēja (turpmāk – Altum) pārvaldības maksa ir 7% no programmieguldījuma kopējās summas, kas izmaksāta galasaņēmējiem aizdevumos, ievērojot Regulas 2021/1060 68. panta 4. punktā noteiktos nosacījumus un saskaņā ar programmas rādītāju novērtējumu. Pārvaldības maksa programmas rādītāju novērtējumā aprēķināta, ņemot vērā programmas ieviešanas un administrēšanas specifiku (t.sk. plānoto aizdevumu un darījumu skaitu un ilgumu), pārvaldības maksā iekļaujot programmas vadības izmaksas, operacionālo un citu risku izdevumus un kapitāla atdevi.<br>Finanšu instrumenta ieviešanas gaitā Altum ievēro programmas rādītāju novērtējumā noteiktos mērķus un nosacījumus, kas sagatavoti saskaņā ar Attīstības finanšu institūcijas likuma 12. panta trešo daļu. | <input checked="" type="checkbox"/> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|

**Indikatīva ieguldījumu stratēģija**

|                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Finanšu instrumenta mērķis</b> | Finanšu instrumenta mērķis ir veicināt iedzīvotāju iesaistīšanos saimnieciskajā darbībā un palielināt finanšu resursu pieejamību saimnieciskās darbības veicējiem lauksaimniecības un nelauksaimniecības nozarēs, izņemot zivsaimniecības nozari. Finanšu instruments ir paredzēts kā papildus atbalsta instruments efektīvai Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam atbalsta intervenču LA 4.1.5. “Atbalsts aizdevumu veidā ieguldījumiem un apgrozāmajiem līdzekļiem lauku saimniecībās” un LA 4.4. "Atbalsts ieguldījumiem nelauksaimniecības aktivitāšu īstenošanai" ieviešanai. Finanšu instruments papildina finanšu tirgū pieejamo kredītiestāžu finansējumu, tādējādi veicinot Latvijas tautsaimniecības attīstību. |
| <b>2. Ieviešanas modelis</b>         | Finanšu instrumenta ietvaros Altum nodrošinās aizdevumu izsniegšanu, veicinot finansējuma pieejamību <b>investīciju plānu</b> īstenošanai uzņēmumiem gan lauksaimniecības, gan nelauksaimniecības nozarēs.<br><br>Altum izveido atsevišķu finanšu bloku finanšu instrumentam “ <b>Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi</b> ”, kura apjomu veido ELFLA finansējums.<br>Finanšu instrumenta ieņēmumus veido procentu ieņēmumi no izsniegtajiem aizdevumiem, līgumsodi, komisiju ieņēmumi un ieņēmumi no brīvo līdzekļu ieguldīšanas.                                                                                                                                                                                                     |

|                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                           | <p>Riska segums sagaidāmajiem kredītriska zaudējumiem tiek finansēts saskaņā ar Altum veikto programmas rādītāju novērtējumu no MK noteikumu nr. 446 4.5. un 4.6. apakšpunktā noteiktā finansējuma. Altum pārvaldības maksa tiek segta no MK noteikumu nr. 446 4.5. un 4.6. apakšpunktā paredzētā finansējuma, no šī finansējuma atmaksām, procentu ieņēmumiem vai ieņēmumiem no brīvo līdzekļu ieguldīšanas saskaņā ar Altum finanšu instrumentu pārvaldības izmaksu aprēķināšanas metodiku. Par MK noteikumu 446 4.5. un 4.6 apakšpunktā noteiktā finansējuma atmaksu izmantošanu tiek slēgta atsevišķa vienošanās ar Zemkopības ministriju.</p> <p>Pārvaldības maksa noteikta, ievērojot Regulas 2021/1060 68. panta 4. punktā noteiktos nosacījumus un saskaņā ar programmas rādītāju novērtējumu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>3. Finanšu instrumenta finansējums</b> | <p>Kopējais finanšu instrumenta publiskais finansējums ir 9 000 000 EUR, tai skaitā:</p> <p>1) Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencei LA 4.1.5. "Atbalsts aizdevumu veidā ieguldījumiem un apgrozāmajiem līdzekļiem lauku saimniecībās" pieejamais finansējums 3 000 000 euro apmērā;</p> <p>2) Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai intervencei LA 4.4. "Atbalsts ieguldījumiem nelauksaimniecības aktivitāšu īstenošanai" pieejamais finansējums 6 000 000 euro apmērā,</p> <p>ko iegulda "Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi" aizdevumu programmā.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>4. Investīciju periods</b>             | Altum izsniedz aizdevumus līdz 2029.gada 30.septembrim.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>5. Finanšu produkta nosacījumi</b>     | <p>5.1. aizdevumu sniedz saimnieciskās darbības veicējiem, kuru saimnieciskā darbība ir ekonomiski dzīvotspējīga, izvērtējot arī saimnieciskās darbības veicēja biznesa idejas potenciālu un ilgtspēju, projekta īstenošanai nepieciešamo līdzfinansējumu, nodrošinājuma struktūru un likviditāti, saimnieciskās darbības veicēja esošo un nākotnes finanšu situāciju, zināšanu un pieredzes atbilstību, kā arī analizējot identificētos uzņēmējdarbības riska un citus faktoros saimnieciskās darbības veicēja aizdevuma kvalitātes noteikšanai.</p> <p>5.2. aizdevuma maksimālā summa vienam saimnieciskās darbības veicējam ir 250 000 EUR:</p> <p>5.2.1. investīciju veikšanai Regulas 2021/2115 73.panta 2.punktā noteiktajām attiecināmajām izmaksām, ievērojot Regulas 2021/2115 73.panta 3.punkta noteikto;</p> <p>5.2.2. apbūvētas un neapbūvētas zemes iegādei, ja tā ir daļa no īstenojamā projekta. Aizdevums nepārsniedz 10 procentu no kopējās aizdevuma summas.</p> <p>5.3. aizdevuma atmaksas termiņš nevar pārsniegt 10 gadus, ievērojot saimnieciskās darbības veicēja ražošanas ciklu. Nekustamā īpašuma iegādes, jaunas būves būvniecības, pārbūves, inženiertīklu ierīkošanas, kā arī būves atjaunošanas projektos, ja būvi nepieciešams tehniski vai funkcionāli uzlabot ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas vajadzībām, aizdevuma atmaksas termiņš nepārsniedz 15 gadus.</p> |

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     | <p>5.4. Saimnieciskās darbības veicējs nodrošina savu līdzfinansējumu vismaz 10% apmērā no aizdevuma pieteikumā paredzētās investīciju aizdevuma summas, ja aizdevuma summa vai vairāku šādu aizdevumu kopsumma ir lielāka par 7 000 EUR.</p> <p>5.5. Aizdevumu lauksaimniecības nozarē procentu likme ir plānota robežās no 3% līdz 4% gadā. Altum aizņēmējiem var piemērot lielāku likmi atkarībā no nodrošinājuma, kredītreitinga un pieejamā valsts atbalsta limita.</p> <p>5.6. Aizdevumu nelauksaimniecības nozarē procentu likme ir plānota 4.9-5.9% gadā. Altum aizņēmējiem var piemērot lielāku likmi atkarībā no nodrošinājuma, kredītreitinga un pieejamā valsts atbalsta limita.</p> <p>5.7. Finanšu instrumentu ieviešanai subsīdijas ekvivalenta aprēķināšanas metode: faktiski samaksāto procentu summu atskaita no procentu summas, kura jāmaksā saskaņā ar Eiropas Komisijas konkrētajam periodam noteikto bāzes likmi, kā arī riska likmi, kuras procentuālais apmērs tiek noteikts atbilstoši Altum izsniegtajam aizdevuma saņēmēja reitingam un piedāvātajam nodrošinājumam (bāzes un risku likmes publicētas Eiropas Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāta mājaslapā internetā).</p> <p>5.8. Finanšu instrumenta atbalstu var apvienot ar apstiprināto projektu investīciju atbalstu, vai atbalstu procentu likmes subsīdiju, nepārsniedzot Regulas 2021/2115 73.pantā maksimāli noteiktās atbalsta intensitātes.</p> |
| <b>6. Atbalstāmie gala saņēmēji</b> | <p>6.1. aizdevumus piešķir saimnieciskās darbības veicējiem, kas ir:</p> <p>6.1.1. juridiska vai fiziska persona, kura nodarbojas ar saimniecisko darbību vai plāno to uzsākt un kuras apgrozījums pēdējā noslēgtajā gadā bez saņemtā valsts un Eiropas Savienības atbalsta nepārsniedz 250 000 euro;</p> <p>6.1.2. projektu īsteno visā Latvijas teritorijā, izņemot valstspilsētas;</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>7.Valsts atbalsts</b>            | <p>Finanšu instruments ietver atbalstu darbībām, kas ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk LESD) 42.panta tvērumā, t.i. atbalsts lauksaimniecības aktivitāšu īstenošanai, kas neparedz valsts atbalsta normu piemērošanu.</li> <li>• ārpus LESD 42.panta tvēruma, t.i. atbalsts nelauksaimniecības aktivitāšu īstenošanai, kas paredz valsts atbalsta normu piemērošanu Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam intervencē LA 4.4. "Atbalsts ieguldījumiem nelauksaimniecības aktivitāšu īstenošanai" atbalstu piešķirs saskaņā ar Eiropas Komisijas 2023.gada 13.decembra Regulu (ES) 2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu <i>de minimis</i> atbalstam.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>8. Ieguldījumu reģions</b>       | <p>7.1. Altum sniedz aizdevumus saimnieciskās darbības veicējiem, kuri ir reģistrēti vai tiks reģistrēti un to saimnieciskās darbības vieta ir/būs visā Latvijas teritorijā, izņemot valstspilsētas.</p> <p>7.2. Saimnieciskās darbības veikšanas vietu nosaka šādi:</p> <p>7.2.1.lauksaimniecības primāro produktu ražotājiem – vieta, kur atrodas lauksaimniecības zeme vai būve, kurā veic ieguldījumus vai ražošanu;</p> <p>7.2.2.lauku saimnieciskās darbības veicējiem:</p> <p>7.2.2.1.ražotājiem – ražotnes atrašanās vieta;</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                 | 7.2.2.2.pakalpojumu sniedzējiem – juridiskā adrese                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>9. Finanšu produkta izsniegšanas kārtība</b> | Altum pieņem lēmumu par aizdevuma piešķiršanu vai noraidīšanu, pamatojoties uz aizdevuma projekta atbilstību MK noteikumu nr.446 nosacījumiem, valsts atbalsta nosacījumiem, projekta kredītrisku, projekta dzīvotspējas novērtējumu un citiem ietekmējošiem faktoriem.                                                                                                                                                                                                              |
| <b>10. Izejas politika</b>                      | Aizdevumu programmas plānotais beigu (aizdevumu atmaksas, piedziņas pabeigšanas) termiņš ir 2044.gads <sup>3</sup> .<br><br>Attiecībā uz aizdevumiem, kas klasificēti kā zaudēti, publiskā finansējuma daļa finanšu instrumentā tiek samazināta par aizdevuma saistību pamatsummas daļu.                                                                                                                                                                                             |
| <b>11. Sviras efekts</b>                        | Altum plānotais finanšu instrumenta sviras efekta multiplikators ir indikatīvi <b>1</b> , kas ir aprēķināts, kopējo finansējuma apjomu, kuru paredzēts izsniegt gala saņēmējiem aizdevumos (8.41 milj. EUR), dalot ar programmas publiskā finansējuma apjomu, no kura atņemta Altum pārvaldības maksa (9 milj. EUR mīnus 0.59 milj. EUR). Šis sviras efekta multiplikators neatspoguļo finansējumu, kas tiks piesaistīts atbalstītā projekta līmenī (gala saņēmēja paša līdzdalība). |

Ievērojot Ministru kabineta 2024. gada 29. oktobra noteikumu Nr. 687 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas vispārējā kārtība lauku attīstībai finanšu instrumentu veidā 2023.–2027. gada plānošanas periodā” 8. punktā noteikto, **finanšu instrumenta ietekme, riski un sagaidāmie zaudējumi, finansiālie rezultāti, pārvaldības maksas un atmaksu apjoms** ir norādīti programmas rādītāju novērtējumā (**ierobežotas pieejamības informācija**), kas apstiprināts saskaņā ar Attīstības finanšu institūcijas likuma 12. panta 3. daļu.

**Attiecināmo izdevumu prognozei** Altum sagatavo plānoto maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafiku (PMPIG).

<sup>3</sup> Ņemot vērā, ka atbilstoši regulas 2021/1060 63. panta 2. punkta nosacījumiem izdevumi ir attiecināmi par laikposmu no 2023. gada 1. janvāra līdz 2029. gada 31. decembrim un, ievērojot MK noteikumu nr. 446 14. punktā noteikto.

**Īpašā fonda finanšu instrumenta “Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei”  
biznesa plāns**

Īpašā fonda finanšu instrumenta “Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei” biznesa plānu (turpmāk – biznesa plāns) īsteno saskaņā ar 2019.gada 3.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.582 “Kārtība, kādā īsteno valsts atbalsta programmu par aizdevumu piešķiršanu apgrozāmo līdzekļu iegādei lauksaimniecības, mežsaimniecības, zvejniecības un akvakultūras nozarē” (turpmāk – MK noteikumi nr. 582).

**Altum loma Īpašā fonda ieviešanā**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <p><b>Īpašā fonda līmenī</b></p> <p>Altum pārvaldības maksa ir 2.5% no programmiegulājuma kopējās summas, kas izmaksāta galasaņēmējiem aizdevumos, ievērojot Regulas 2021/1060 68. panta 4. punktā noteiktos nosacījumus un saskaņā ar programmas rādītāju novērtējumu. Pārvaldības maksa programmas rādītāju novērtējumā aprēķināta, ņemot vērā programmas ieviešanas un administrēšanas specifiku (t.sk. plānoto aizdevumu un darījumu skaitu un ilgumu), pārvaldības maksā iekļaujot programmas vadības izmaksas, operacionālo un citu risku izdevumus un kapitāla atdevi. Pārvaldības maksa 0.5 milj. EUR tiks segta no 3 milj. EUR ELFLA atmaksu finansējuma.</p> <p>Finanšu instrumenta ieviešanā Altum ievēro programmas rādītāju novērtējumā, kas sagatavots saskaņā ar Attīstības finanšu institūcijas likuma 12. panta trešo daļu, norādīto.</p> | <input checked="" type="checkbox"/> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|

**Indikatīva ieguldījumu stratēģija**

|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>1. Finanšu instrumenta mērķis</b></p> | <p>Finanšu instrumenta mērķis ir veicināt finansējuma pieejamību aizdevumu veidā apgrozāmo līdzekļu iegādei lauksaimniecības nozarēs, lai nodrošinātu apgrozāmo līdzekļu finansējumu, sekmētu lauksaimnieciskās ražošanas un uzņēmējdarbības nepārtrauktību, kā arī mazinātu ārējo apstākļu (piemēram, ražošanas resursu cenu kāpuma, tirgus svārstību, klimatisko apdraudējumu u. c.) negatīvo ietekmi uz uzņēmumu darbību.</p> <p>Finanšu instruments “Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei” papildina finanšu tirgū pieejamo kredītiestāžu finansējumu, tādējādi veicinot Latvijas tautsaimniecības attīstību.</p> |
| <p><b>2. Ieviešanas modelis</b></p>         | <p>Finanšu instrumenta ietvaros Altum nodrošinās aizdevumus, veicinot finansējuma pieejamību <b>apgrozāmajiem līdzekļiem</b> lauksaimniekiem.</p> <p>Altum izveido atsevišķu finanšu bloku – finanšu instrumentam “Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei”, kura apjomu veido ELFLA</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                           | <p>finansējums, papildus valsts finansējums (atmaksu finansējums), kā arī piesaistīts Valsts kases aizdevuma finansējums.</p> <p>Finanšu instrumenta ieņēmumus veido procentu ieņēmumi no izsniegtajiem aizdevumiem, līgumsodi, komisiju ieņēmumi un ieņēmumi no brīvo līdzekļu noguldīšanas.</p> <p>Riska segums sagaidāmajiem kredītriska zaudējumiem tiek finansēts saskaņā ar Altum veikto programmas rādītāju novērtējumu no MK noteikumu nr. 582 5.6. apakšpunktā noteiktā finansējuma. Altum pārvaldības maksa tiek segta no MK noteikumu nr. 582 5.6. apakšpunktā paredzētā finansējuma, no šī finansējuma atmaksām, procentu ieņēmumiem vai ieņēmumiem no brīvo līdzekļu ieguldīšanas saskaņā ar Altum finanšu instrumentu pārvaldības izmaksu aprēķināšanas metodiku.</p> <p>Pārvaldības maksa noteikta, ievērojot Regulas 2021/1060 68. panta 4. punktā noteiktos nosacījumus un saskaņā ar programmas rādītāju novērtējumu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>3. Finanšu instrumenta finansējums</b> | <p>Kopējais finanšu instrumenta publiskais finansējums ir 5 000 000 EUR, ko veido Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai piešķirtā publiskā finansējuma intervences LA 4.1.5. “Atbalsts aizdevumu veidā ieguldījumiem un apgrozāmajiem līdzekļiem lauku saimniecībās” ietvaros pieejamais ELFLA finansējums 3 000 000 euro apmērā un 2 000 000 papildus valsts finansējums (atmaksu finansējums, kas veidojies no programmai iepriekš piešķirtā publiskā finansējuma saskaņā ar MK noteikumu 582 5.2., 5.3. un 5.5.apakšpunktiem) finanšu instrumentam "Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei".</p> <p>Papildus Altum plāno piesaistīt Valsts kases aizdevumu līdz 15 000 000 euro atbilstoši MK noteikumu 582 5.1. apakšpunktam un Altum veiktajam programmas rādītāju novērtējumam.</p> <p>Atbilstoši Altum veiktajam programmas rādītāju novērtējumam, finanšu instrumenta finansēšanai secīgi vispirms var tikt izmantots ELFLA finansējums, pēc tam papildus valsts finansējums (atmaksu finansējums) un pēc tam – Altum aizņemtais finansējums. Publiskais finansējums attiecībā uz sagaidāmo kredītriska zaudējumu segšanu (kas iekļauj arī uzkrājumu veidošanas izdevumus) attiecas uz visu Altum izveidoto attiecīgās programmas portfeli kopumā.</p> <p>Klientu maksājumi, izņemot klientu pamatsummas maksājumus, tiek sadalīti proporcijā atbilstoši finansējumam (publiskais finansējums un Altum aizņemtais finansējums), kas attiecīgajā programmā ieguldīti, un attiecīgā proporcijā tiek uzskaitītas publiskā finansējuma ieņēmumu veidotas atmaksas. Klientu maksājumi, izņemot aizdevuma pamatsummas atmaksas, un ieņēmumi no programmas brīvo līdzekļu izvietojšanas uzskatāmi par sabiedrības Altum ieņēmumiem, kas tiek izmantoti saskaņā ar programmas rādītāju novērtējumu.</p> <p>Klientu pamatsummas maksājumi primāri tiek novirzīti, lai nokārtotu Altum saistības par aizņemto finansējumu, proti, šajā laikā un apmērā publiskajam finansējumam piekritīgas atmaksas neveidojas. Pēc tam, kad ir dzēstas Altum saistības par aizņemto finansējumu, visi turpmākie klientu pamatsummas maksājumi pilnā apmērā veido un tiek uzskaitīti kā publiskajam finansējumam piekritīgas atmaksas.</p> <p>Saskaņā ar MK noteikumu nr. 582 5<sup>1</sup>.3.apakšpunktu atmaksāto publisko finansējumu (t.sk atmaksas, ieņēmumus vai cita peļņa) no kopējā publiskā</p> |

|                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                 | <p>finansējuma 5 000 000 EUR Altum izmanto atkārtoti līdz 2029.gada 30.septembrim aizdevumu izsniegšanai aizdevumu programmas “Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu iegādei” ietvaros Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023.-2027.gadam finanšu instrumenta īstenošanai, ievērojot Regulas 2021/1060 62.pantu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>4. Investīciju periods</b>                   | Altum izsniedz aizdevumus līdz 2029.gada 30.septembrim.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>5. Finanšu produkta nosacījumi</b>           | <p>5.1. aizdevumu sniedz saimnieciskās darbības veicējiem, kuriem ir ekonomiski pamatoti turpmākās darbības plāni.</p> <p>5.2. primārās lauksaimniecības produkcijas ražotājam piešķir aizdevumu 7000 līdz 1 000 000 euro apmērā.</p> <p>5.3. aizdevuma atmaksas termiņš nevar pārsniegt divus gadus, ievērojot saimnieciskās darbības veicēja ražošanas ciklu, ko iespējams pagarināt atbilstoši MK noteikumu nr.582 8.punktam.</p> <p>5.4. Aizdevumu procentu likme ir plānota sākot no 3.5% gadā. Altum aizņēmējiem var piemērot lielāku likmi atkarībā no nodrošinājuma un kredītreitinga.</p> <p>5.5. Finanšu instrumentu ieviešanai subsīdijas ekvivalenta aprēķināšanas metode: faktiski samaksāto procentu summu atskaita no procentu summas, kura jāmaksā saskaņā ar Eiropas Komisijas konkrētajam periodam noteikto bāzes likmi, kā arī riska likmi, kuras procentuālais apmērs tiek noteikts atbilstoši Altum izsniegtajam aizdevuma saņēmēja reitingam un piedāvātajam nodrošinājumam (bāzes un risku likmes publicētas Eiropas Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāta mājaslapā internetā).</p> <p>5.6. Finanšu instrumentu ieviešanai subsīdijas ekvivalenta apmērs atbilst Regulas 2021/2115 80.panta 3.punktā noteiktajam subsīdijas ekvivalenta apmēram.</p> |
| <b>6. Atbalstāmie gala saņēmēji</b>             | <p>6. aizdevumus piešķir saimnieciskās darbības veicējiem, kas ir:</p> <p>6.1. juridiska persona, kura nodarbojas ar saimniecisko darbību un ir primārās lauksaimniecības produkcijas ražotājs;</p> <p>6.2. projektu īsteno visā Latvijas teritorijā, izņemot valstspilsētas.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>7. Ieguldījumu reģions</b>                   | <p>7.1. Altum sniedz aizdevumus primārās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem Latvijas teritorijā (izņemot valstspilsētas);</p> <p>7.2. Saimnieciskās darbības veikšanas vieta lauksaimniecības primāro produktu ražotājiem ir vieta, kur atrodas lauksaimniecības zeme vai būve, kurā veic ieguldījumus vai primāro lauksaimniecības produkcijas ražošanu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>8. Finanšu produkta izsniegšanas kārtība</b> | Altum pieņem lēmumu par aizdevuma piešķiršanu vai noraidīšanu, pamatojoties uz aizdevuma projekta atbilstību MK noteikumiem nr. 582, projekta kredītrisku, projekta dzīvotspējas novērtējumu un citiem ietekmējošiem faktoriem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>9. Izejas politika</b>                       | Finanšu instrumenta plānotais beigu (aizdevumu atmaksas, piedziņas pabeigšanas) termiņš ir 2036.gads.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>10. Sviras efekts</b> | Altum plānotais finanšu instrumenta sviras efekta multiplikators ir indikatīvi <b>8</b> , kas ir aprēķināts, kopējo finansējuma apjomu, kuru paredzēts izsniegt gala saņēmējiem aizdevumos (20 milj. EUR), dalot ar programmas publiskā finansējuma apjomu (3 milj. EUR). |
|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Ievērojot Ministru kabineta 2024. gada 29. oktobra noteikumu Nr. 687 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas vispārējā kārtība lauku attīstībai finanšu instrumentu veidā 2023.–2027. gada plānošanas periodā” 8. punktā noteikto, **finanšu instrumenta ietekme, riski un sagaidāmie zaudējumi, finansiālie rezultāti, pārvaldības maksas un atmaksu apjoms** ir norādīti programmas rādītāju novērtējumā (**ierobežotas pieejamības informācija**), kas apstiprināts saskaņā ar Attīstības finanšu institūcijas likuma 12. panta 3. daļu.

**Attiecināmo izdevumu prognozei** Altum sagatavo plānoto maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafiku (PMPIG).